

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Interreg

Danube Transnational Programme
MOVECO

Izzivi plastike in recikliranja plastike

Evropska strategija za v krožnem gospodarstvu in Predlog Direktive
o zmanjševanju vpliva določenih plastičnih izdelkov na okolje

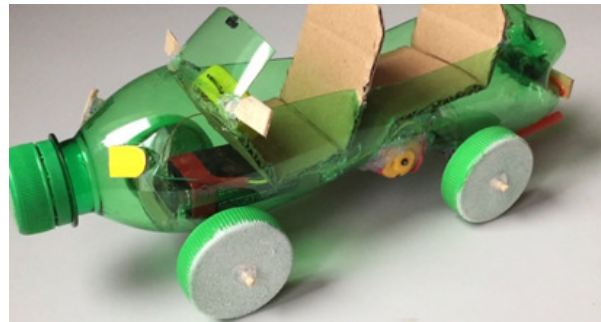
Direktorat za okolje

Sektor za odpadke

Tina Krošelj

GZS, 19. oktober 2018

Uporabnost in razširjenost plastike

Ključni izzivi plastike – svetovna raven

- **Svetovna proizvodnja plastike se je povečala za 20x od 60. let prejšnjega stoletja in je leta 2015 znašala 322 milijonov ton. V naslednjih dvajsetih letih naj bi se še podvojila.**
- **V oceanih vsako leto na svetovni ravni konča 5 do 13 milijonov ton plastike (kar je 1,5 do 4 % svetovne proizvodnje plastike). Po ocenah plastika obsega več kot 80 % odpadkov v morju, merjene s štetjem na obalah.**
- **Ocenjujejo, da proizvodnja plastike in sežiganje plastičnih odpadkov po svetu prispevata okoli 400 milijonov ton CO₂ letno.**

Ključni izzivi plastike – evropska raven

POVPRAŠEVANJE PO PLASTIKI V EVROPI

LETA 2015

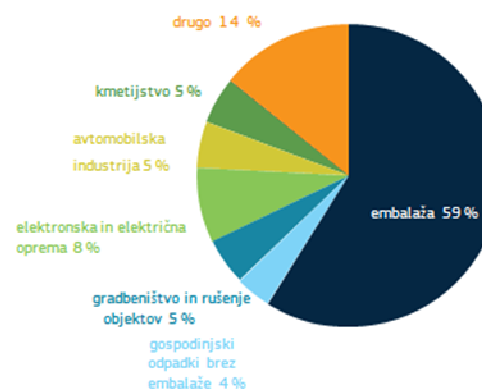
49 milijonov ton

EU-28, Norveška in Svica. Vir: Plastics Europe (2016).

NASTAJANJE PLASTIČNIH ODPADKOV V EU

LETA 2015

Vir: Eunomia (2017)

- Vsako leto v Evropi nastane okoli 25,8 milijona ton plastičnih odpadkov. Od tega se manj kot 30 % zbira za reciklažo. (Vir: Plastics Europe).
- Povpraševanje po reciklirani plastiki znaša le okoli 6 % povpraševanja po plastiki v Evropi.

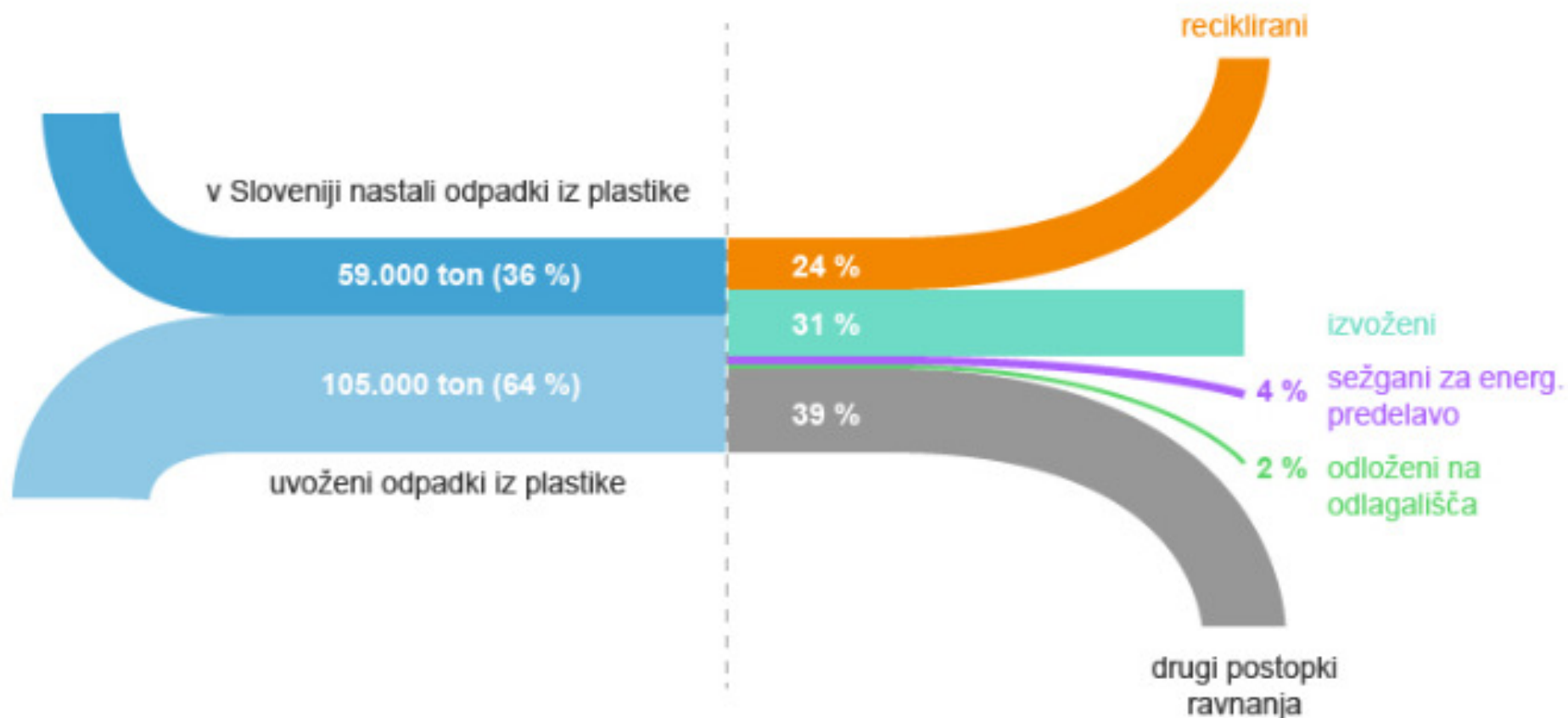
Ključni izzivi plastike– evropska raven

- Stopnji odlaganja plastičnih odpadkov na odlagališča in njihovega sežiganja sta visoki (31 % oz. 39 %)
- V EU vsako leto v oceanih konča **150 000 do 500 000 ton plastičnih odpadkov**.
- V EU vsako leto v okolju konča **75 000 do 300 000 ton mikroplastike** (drobljenje, neposreden vnos).
- Plastika z **biološko razgradljivimi lastnostmi**

Ravnanje z odpadki iz plastike v RS

Ravnanje z doma nastalimi in uvoženimi odpadki iz plastike, Slovenija, 2016

Strategija za plastiko

- 16. 1. 2018
- del akcijskega načrta
EU za prehod v krožno gospodarstvo –
prednostno področje
- ključne zaveze za
ukrepanje na ravni EU
- VIZIJA → ciljno
usmerjeni ukrepi

Kaj prinaša? – Cilje

- Cilj - **Do leta 2030 bo vso plastično embalažo, dano na trg EU, mogoče ponovno uporabiti ali reciklirati** na stroškovno učinkovit način.
- Cilj - **Do leta 2030 bo več kot polovica plastičnih odpadkov v Evropi recikliranih** (Cilj v Direktivi (EU) 218/851 - **55 % do 2030**)

Kaj prinaša? – Ukrepe za izboljšanje stopnje in kakovosti recikliranja plastike

Sodelovanje celotnih vrednostnih verig za izboljšanje zasnove izdelkov za recikliranje ali ponovno uporabo

**BOLJŠA ZASNOVA PROIZVODOV
OLAJŠUJE RECIKLAŽO PLASTIKE**

Prihranek 77–120
EUR za vsako
tono zbranih
plastičnih odpadkov

Vir: Fundacija Ellen MacArthur (2016).

- Problem **pomanjkanja informacij** o morebitni prisotnosti kemikalij, ki zbuja zaskrbljenost – SLEDENJE
- Nagrajevanje najbolj trajnostnih zasnov proizvodov
 - Merila znaka za okolje in merila za ZJN (EU)
 - DČ: preko ekonomskih instrumentov (ROP)
 - IND: sodelovanje v vrednostni verigi

Kaj prinaša? – Ukrepe za izboljšanje stopnje in kakovosti recikliranja plastike

Sodelovanje celotnih vrednostnih verig za povečanje povpraševanja po reciklirani plastiki

- Spodbujanje uporabe recikliranih materialov z:
 - Nadgradnja in posodobitev zmogljivosti za recikliranje v EU
 - EU: razvoj **standardov kakovosti** za sortirane plastične odpadke in **reciklirano plastiko**
 - Spodbujanje inovacij (**Obzorje 2020** za zmanjšanje negotovosti glede vsebnosti kemikalij, ki povzročajo zaskrbljenost)
- DČ: preko meril za ZJNL; možnosti, kako z ekonomskimi instrumenti (ROP) nagraditi **uporabo recikliranih materialov**
- IND: sodelovanje v vrednostni verigi

Kaj prinaša? – Ukrepe za izboljšanje stopnje in kakovosti recikliranja plastike

Sodelovanje celotnih vrednostnih verig za boljše in bolj harmonizirano ločeno zbiranje in sortiranje

- **EU** – smernice o ločenem zbiranju in sortiranju odpadkov
- **DČ** skupaj z izvajalci dejavnosti ravnanja z odpadki: ozaveščanje javnosti
 - shem ROP (financiranje)
 - Sistem kavcij (kakovostna (manj nečistoč) ločeno zbrana plastika)
- Vpliv plastike, ki je primerna za kompostiranje na kakovost pridobljenih recikliranih materialov
 - Potrebna so jasna navodila za potrošnika kako s tako plastiko ravnati po uporabi, s čimer dosežemo dobro ločeno zbiranje
 - Razvijanje **harmoniziranih pravil** za opredelitev in označevanje biološko razgradljive in plastike, ki jo je mogoče kompostirati.

Predlog Direktive o zmanjševanju vpliva določenih plastičnih izdelkov na okolje

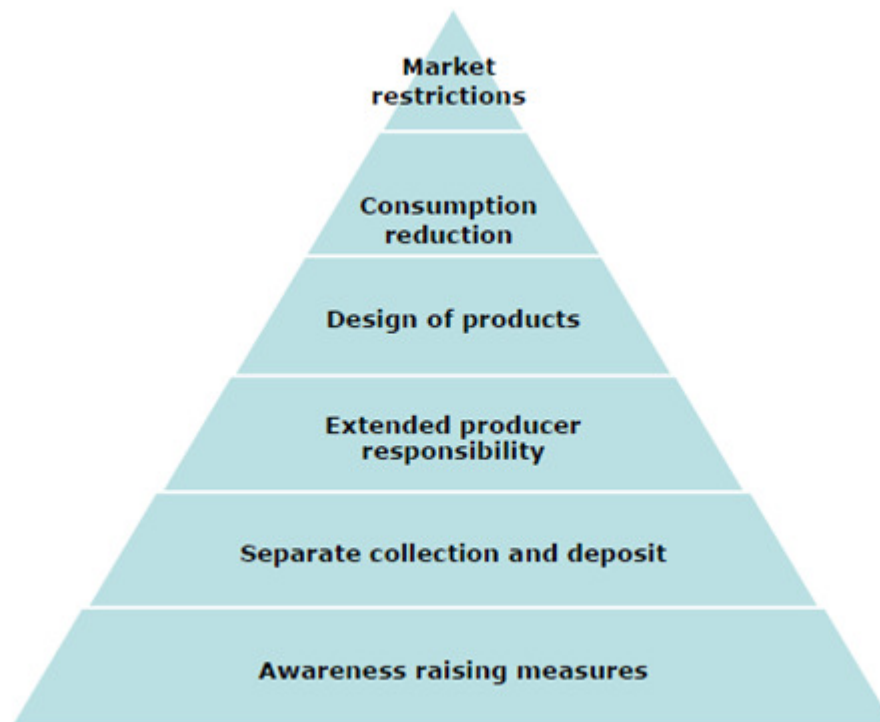

Vir: Skupno raziskovalno središče, Evropska komisija (2017).

- Pobuda je osredotočena na **10 najpogostejše najdenih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo** (ki predstavljajo 86 % vseh proizvodov za enkratno uporabo) in plastično ribolovno orodje (skupaj: 70 % vseh morskih odpadkov).

Predlog Direktive o zmanjševanju vpliva določenih plastičnih izdelkov na okolje

	Zmanjšanje porabe	Tržna omejitve	Zahteva glede zasnove proizvodov	Zahteve za označevanje	Razširjena odgovornost proizvajalca	Cilj glede ločenega zbiranja	Ukrepi ozaveščanja
Posode za živila	X				X		X
Lončki za pijačo	X						X
Vatirane palčke							
Jedilni pribor, krožniki, mešalne palčke, slamice							
Palčke za balone							
Baloni							X
Zavitki in ovoji							X
Vsebniki za pijačo, njihovi pokrovčki in zamaški							X
– plastenke za pijačo							
Filtri za tobačne izdelke						X	X
Higienski izdelki:							
– vlažilni robčki							X
– higienski vložki				X			X
Lahke plastične nosilne vreče					X		X
Ribolovno orodje					X		X

UKREPI - Kaj predlaga?

- Predlog po sprejetju **ukrepov za zmanjšanje porabe** plastičnih proizvodov za enkratno uporabo, za katere še ne obstajajo bolj trajnostni alternativni proizvodi
- Predlog **prepovedi dajanja na trg Unije** za plastične proizvode za enkratno uporabo, za katere so že na voljo bolj trajnostni alternativni proizvodi (vatirane palčke, slamice, plastičen jedilni pribor ...)
- Predlog uvedbe posebnih zahtev za **boljšo zasnovo proizvodov** za možnost ponovne uporabe ali zasnove za recikliranje (pr. pokrovčki plastenk med fazo uporabe proizvoda ostanejo pritrjeni na plastenko)

Oblikovanje harmoniziranega standarda

Ali ta ukrep res
izboljša možnosti za
recikliranje PET
plastenk?

Kaj še predlaga?

- Zahteve glede **označevanja** nekaterih plastičnih izdelkov za enkratno uporabo (npr. higienskih pripomočkov, vlažilnih robčkov ...) in

– Spodbujanje **kampanj ozaveščanja in izobraževanja potrošnikov**

- Določitev **minimalnega cilja glede ločenega zbiranja plastenk za pijačo**, ki so plastični proizvodi za enkratno uporabo (predlog cilja: **90 %** do 2025)

- Povečanje recikliranja – z uvedbo **sheme kavcij** ali enakovrednih sistemov (**ROP**), bi izboljšali stopnjo in kakovost zbranega materiala in stopnjo recikliranja (za doseganje okoljskih ciljev)
- **Uvedba shem razširjene odgovornosti** za proizvajalce ribolovnega orodja iz plastike in nekaterih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo (iz dela E, priloge 1)

Predlog Direktive o zmanjševanju vpliva določenih plastičnih izdelkov na okolje

- Ustvarjanje **gospodarskih priložnosti**:
 - Inovativne trajnostne rešitve za **nove poslovne modele** (npr. inovacije v zasnovi proizvodov)
 - Inovativne trajnostne rešitve za alternativne **proizvode za večkratno uporabo**,
 - Inovativne rešitve za **alternativne proizvode za enkratno uporabo** (biološke alternative – priložnosti za inovativno bioekonomijo)

Hvala za vašo pozornost.